

[Rimstad.]

den generende byrde for samfundet, som omsætningskatten er, under stor ståhej og megen chikane var blevet indført, stod det helt klart for borgerne, at dens virkninger, fordi den blev indregnet i pristallet, i hvert fald ikke stod i forhold til anstrengelserne og genererne. Her mærkede befolkningen første gang i denne runde, at den blev holdt for nar af de styrende.

Vi er i dag i den situation, at vi står umiddelbart foran det tidspunkt, på hvilket forårsforligets løfter skal indfries. Vil man så indfri tilsagnet? Nej, det vil man ikke, og her bliver befolkningen for anden gang holdt for nar. For det er ikke gjort med, at den højtærede statsminister formelt holder sit løfte til det ærede medlem hr. Erik Eriksen og det ærede medlem hr. Poul Sørensen. Den, over for hvem han skal holde sit løfte, er befolkningen, som har regnet med, at halvdelen af den forhadte og byrdefulde omsætningsafgift bliver ækvivaleret gennem den i udsigt stillede skattelettelse. Hvis denne straks efter bliver fulgt op af en tvungen opsparring af næsten samme størrelsesorden som skattelettelserne, kan befolkningen med rette føle sig som genstand for et politisk narrespil, i hvilket deltagerne sidder og spiller om alvorlige og betydningsfulde problemer, som angår hver enkelt borgers ve og vel. Jeg forstår fuldt ud den højtærede statsministers bitre smag i munden, der får ham til at sige, at heller ikke han er glad for dette arrangement. Mon ikke mangelen på den statsministerielle glæde hidrører fra, at der her åbenbares for meget af den politiske taktik, der som en rød tråd går gennem regeringens lovbuket?

Men bortset fra dette, at man ikke skulle synes, det var politikernes opgave at holde befolkningen for nar — og i de to af mig nævnte tilfælde er det jo oven i købet sket på groveste måde — vil jeg gerne her nævne endnu en sag, der angår forholdet mellem befolkning og politikere, og hvori der givet ligger en opgave at løse.

Jeg mener, at regeringen, som jo udgår fra politikernes kreds, først og fremmest må have hele landets og hele befolkningens samlede interesser for øje. Kan den forme en positiv udvikling for hele samfundet, der understreger, at de principper og den ideologi, der underbygger dens ledemotiver, er

rigtige og gavnlige for samfundet, får den jo sine stemmer af sig selv — og uden at købe dem. Hos socialdemokraterne har vi imidlertid ikke set det ringeste til en sådan udvikling, som kan berettigg principperne og ideologien, og ydermere har vi jo fra udlandet erfaringer for, at det alleruheldigste, man kan gribe til økonomisk, er nationaliseringer, hvad enten det drejer sig om jernbaner, kulminer eller skibsværfter.

Jeg synes derfor, at socialdemokratiet i sin politiske adfærd burde have været langt forsigtigere og langt mere afbalanceret, end tilfældet har været her. På grund af de to store oppositionspartiets ufornuft fik det ganske vist rygdækning i det befolkningsmæssigt stærkt slagsideprægede forlig sidste år. En sådan rygdækning vil det derimod antagelig næppe få i det kompleks af jordlove, som nu er lagt på folketingets bord under devisen „beskyttelse af Danmarks jord mod udlændinges køb“, men som forfølger et helt andet og skarpt parti-præget mål, nemlig socialiseringen af Danmarks jord. Jeg kan ikke se, at man her igennem har skabt en særlig god atmosfære for fremsættelsen af de 12 lovforslag, som vi nu skal behandle, og som i en meget vanskelig situation for det danske samfund beskæftiger sig med det så absolut parti-prægede. Der er bestemt en opgave for folketinget i at lægge større vægt på det saglige og mindre på det partipolitiske.

Jeg skal herefter gå over til en redegørelse for vor opfattelse af de to første af de 12 lovforslag, vi nu skal igennem, nemlig lovforslaget om forlængelse af kollektive overenskomster og lovforslaget om udbyttebegrænsning.

Til den højtærede arbejdsminister, som har fremsat det første lovforslag, vil jeg gerne sige, at jeg ikke tror på, at han med det vil nå sin målsætning: at tilvejebringe en ordening af arbejdsmarkedets forhold. Når man skal forlige to parter, opnår man nemlig som regel ikke noget ved at tyrannisere den part, der stiller sig forstående over for den fælles, saglige målsætning, og give efter for den umedgørlige part. Men det er det, der her er lagt til grund. Man erkender uden videre fra regeringens side, at den ene part, repræsenteret ved arbejdsgivernes aktieselskaber — hvad enten det nu er bank- eller industriselskaber — alle-